

XXXI doroczna konferencja
Stowarzyszeń Rodzin Dyplomatów Unii Europejskiej – EUFASA
Ryga, 23-24 marca 2015 r.

W tegorocznej konferencji pt. *Forging the Future* wzięli udział przedstawiciele 25 stowarzyszeń. Stowarzyszenie Rodzin Dyplomatów RP reprezentowały p. Katarzyna Braiter, przewodnicząca SRD RP, oraz p. Honorata Wyganowska, skarbnik SRD RP. Konferencja odbyła się w siedzibie Ministerstwa Spraw Zagranicznych Łotwy.

Konferencja rozpoczęła się od spotkania Komitetu Sterującego i grup roboczych w celu omówienia głównych tematów konferencji, zaangażowania EUFASA w Belgii, prezentacji stowarzyszenia Wielkiej Brytanii (Diplomatic Service Families Association, DSFA) – jednego z najstarszych, założonego ponad 60 lat temu, tego typu stowarzyszeń w Europie, zrzeszającego ponad 4.500 członków, a także w celu omówienia koncepcji stworzenia platformy wymiany informacji nt. możliwości zatrudnienia (EUFASA Job Platform).

Konferencję oficjalnie otworzył J.E. Edgars Rinkevičs, Minister Spraw Zagranicznych Łotwy. W przemówieniu podkreślił wagę działalności EUFASA i krajowych stowarzyszeń rodzin dyplomatów. Uczestników konferencji powitały także p. Inara Eihenbauma, przewodnicząca łotewskiego stowarzyszenia *Latvian Foreign Service Families Association* (LĀDDĢA) i p. Anta Spunde, członek zarządu LĀDDĢA. W trakcie konferencji pozytywną opinię na jej temat oraz działalności stowarzyszenia EUFASA wyraził również p. Andrejs Pildegovičs, Sekretarz Stanu w MSZ Łotwy. Przemówienie podsumowujące na zakończenie konferencji wygłosiła p. Zanda Grauze, Dyrektor Departamentu Kadr w MSZ Łotwy, w którym zwróciła m.in. uwagę na specyfikę roli rodziny w życiu i pracy dyplomaty, zagrożenia bezpieczeństwa rodzin dyplomatów we współczesnym świecie oraz zadanie stowarzyszeń rodzin dyplomatów pośredniczenia między ministerstwem a rodzinami.

Podczas konferencji swoje prezentacje przedstawiły poszczególne grupy robocze EUFASA. Jako novum konferencyjne odbyły się warsztaty, na które zaproszono pracowników ministerstw spraw zagranicznych krajów UE zajmujących się sprawami rodzin dyplomatów. Prelekcję wygłosił także gość zaproszony przez LĀDDĢA.

EUFASA Welcome Team (EWT)

Prelegentka, p. Veronika Scherk-Arsenio z Portugalii, przedstawiła wyniki badań nt. doświadczeń osób nowo przyjezdnych na placówkę. Wynika z nich, że większe kraje mają lepiej zorganizowany system wspierania nowo przybyłych, lepszy jest też przepływ informacji; *Wellcome Teams* są bardziej potrzebne w krajach, w których placówki są niewielkie, społeczność dyplomatyczna i ekspatów jest nieliczna. Równie trudny jak wyjazd jest powrót do kraju macierzystego, przyjezdni potrzebują wsparcia. Rodziny z małymi

dziećmi często czują się izolowane, podstawową barierą integracji jest znajomość języka, zatrudnienie jest kwestią problematyczną, informacje nt. funkcjonującej społeczności międzynarodowej w danym miejscu, nt. organizacji życia w danym kraju docierają z opóźnieniem. Wśród wniosków podkreślono, że wskazane byłoby, żeby stowarzyszenia miały na każdej placówce min. jedną osobę zajmującą się sprawami *Wellcome Team* oraz nawiązania współpracy w tej dziedzinie na interaktywnej platformie on-line. Cenne byłoby, gdyby stowarzyszenia, we współpracy z ministerstwami i ich pracownikami sprawującymi funkcję łączników między ministerstwem a stowarzyszeniem (*family officers, FO*) przygotowały tzw. pakiety powitalne dla przyjezdnych, zawierające niezbędne aktualne informacje i kontakty. Podkreślana była także waga zapewnienia możliwości podejmowania pracy na placówkach przez małżonków dyplomatów, a także zapewnienia przez ministerstwa kursów języków obcych dla pracowników i ich małżonków.

EUFASA Work and Employment (EWE)

W swoich prezentacjach p. Daniela Lauer, p. Daniela Barrier, p. Susan Weiss, p. Margarethe Kögeler poruszyły kwestie związane z zatrudnieniem małżonków dyplomatów, m.in. poparły praktykę organizowania jednoczesnych wyjazdów na tą samą placówkę dla małżeństw, w których obie osoby pracują jako dyplomaci (tzw. *double postings*), podkreśliły potrzebę stworzenia platformy wymiany informacji nt. możliwości podjęcia pracy (*EUFASA Job Platform*), przedstawiły przykłady wsparcia w zdobywaniu zatrudnienia małżonków dyplomatów (np. umowa MSZ Francji z dużym przedsiębiorstwem), analizowały zagadnienia dot. systemów ubezpieczeń społecznych dla osób towarzyszących, prezentowały przykłady samozatrudnienia, unaocznily wagę problemu, jakim we współczesnych realiach jest konieczność porzucania pracy i kariery przez małżonków dyplomatów w związku z ich wyjazdami na placówki i powrotami do kraju.

Reprezentująca włoskie stowarzyszenie p. Eleonora Durante Mangoni zaprezentowała pilotażowy projekt pod nazwą *Italian Pilot Project for the Diplomatic Families Virtual Community* www.postitinitaly.com. W swojej prezentacji przedstawiła uruchomioną stronę internetową www.postitinitaly.com (pierwsza prezentacja projektu strony miała miejsce podczas konferencji w Rzymie w 2014 r.). Celem projektu jest zbudowanie społeczności rodzin dyplomatycznych przebywających we Włoszech.

W ramach kontynuacji dyskusji podjętej w trakcie konferencji w 2000 r. w Lizbonie p. Nicki Epinay, przedstawicielka Francji, przedstawiła prezentację *Social and Economic Implications of Death, Disability and Divorce*, koncentrując się na kwestii kompensacji finansowej i formy pomocy ministerstw w przypadku śmierci spowodowanej wojną, aktami terrorystycznymi, innymi przypadkami przemocy. Wśród wniosków znalazł się postulat dla ministerstw spraw zagranicznych stworzenia odpowiednich, szczególnych w stosunku do powszechnie obowiązujących, regulacji prawnych dot. śmierci dyplomatów podczas pełnienia przez nich obowiązków służbowych na placówkach, zapewniających odpowiednie

zabezpieczenie finansowe dla ich rodzin (np. renta w wysokości 100% wynagrodzenia dyplomaty) oraz procedur postępowania w przypadku takiego zdarzenia (m.in. bezpłatne, natychmiastowe ewakuowanie całych rodzin pozostających w miejscu zdarzenia).

EUFASA Think Tank (ETT)

Prelegentki, p. Khalid Jehangir (EEAS) i p. Jane Okafor De Raeve (EEAS), dyskutowały prawne aspekty i zasadność rejestracji EUFASA, jako organizacji non-profit, w Belgii. W ostatecznych wnioskach nie zaleciły takiego rozwiązania z powodu administracyjno-prawnych przeszkód proceduralnych.

P. Florence Cunningham (EEAS) przedstawiła wyniki ankiety nt. działalności stowarzyszeń, praw i przywilejów małżonków, szkoleń i pracy. Wnioski wskazywały m.in., że istnieje potrzeba wzmocnienia zabezpieczeń emerytalnych dla małżonków, zatrudniania pracowników w stowarzyszeniach, korzystania przez stowarzyszenia z mediów społecznościowych, zalecały skoncentrowanie się stowarzyszeń na działalności na rzecz rodziny, nie tylko małżonków i partnerów.

Prezentacja p. Pameli Gordon, przybliżyła działalność stowarzyszenia Diplomatic Service Family Association (DSFA) z Wielkiej Brytanii, które, założone w 1957 r., przekształciło się w 2003 r. w przedsiębiorstwo zatrudniające 13 pracowników. DSFA zrzeszające ok. 600 członków, poszerzyło swoją działalność, m.in. organizuje szkolenia i seminaria dla członków rodzin dyplomatów, wspiera w poszukiwaniu pracy za granicą, ułatwia kontakty między rodzinami dyplomatów, pozyskuje sponsorów, prowadzi działalność informacyjną i doradczą.

EUFASA Contemporary Diplomatic Spouses&Partners (ECDSP)

Prezentacja *FDFA (Federal Department of Foreign Affairs) Accompanying Persons Policy* p. Danieli Lauer przedstawiła inicjatywę powstałą w 2011 r. stworzenia podstaw do uregulowania prawnego statusu osoby towarzyszącej (małżonka, partnera) dyplomaty i sformalizowania względem niej obowiązków ministerstw spraw zagranicznych. W Szwajcarii dokument nt. polityki wobec osób towarzyszących został podpisany przez tamtejsze ministerstwo w 2014 r.

Prezentację *A talk about People on the Move and their need for real contact* wygłosiła p. Linda Hoeben z Belgii.

EUFASA Website & Web Solutions (EWS)

Raport nt. strony internetowej, *EUFASA Webmaster Report 2014/2015*, opracowany przez redaktorkę strony internetowej EUFASA, p. Evelyn Knolle, przedstawiła p. Veronika Scherk. Informacja obejmowała m.in. zasady podziału kosztów między stowarzyszenia. Raport wskazał także potrzebę rekonstrukcji strony.

Workshop - Building the Bridges

Nowością tegorocznej konferencji było zorganizowanie warsztatów dla pracowników ministerstw spraw zagranicznych zajmujących się sprawami rodzin dyplomatów (tzw. *family officer*, FO). Warsztaty prowadziła p. Zanda Grauze, Dyrektor Departamentu Kadr w MSZ Łotwy. Dotyczyły potrzeby tworzenia w ministerstwach spraw zagranicznych stanowisk pracy tego rodzaju. Prezentacje na temat swoich zadań wygłosili p. Kaidi Saar, sprawująca funkcję FO w MSZ Łotwy, p. Carine Ouvry-Bormans, FO w MSZ Belgii, p. José Miguel Machimbarrena, FO w MSZ Hiszpanii, p. Markéta Vohralíková, FO w MSZ Czech, p. Yvonne Syversen, FO w MSZ Szwecji, p. Kirsi Olakivi-Miftari, FO w MSZ w Finlandii.

Gość konferencji

Gościem specjalnym tegorocznej konferencji była p. Ineta Ziemele, sędzia Sądu Konstytucyjnego Łotwy, profesor prawa międzynarodowego, była sędzia Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, która wygłosiła prezentację pt. *Many Roles of Diplomatic Spouses: Spouses as Active Participants in a Civil Society of the Sending State*. Temat roli osoby towarzyszącej w międzynarodowej społeczności dyplomatycznej i w społeczności krajowej, przede wszystkim roli niwelującej bariery kulturowe, został przedstawiony przez pryzmat prawa międzynarodowego i dostępnych na ten temat badań naukowych.

Opracowanie sprawozdania: Honorata Wyganowska, członek zarządu, skarbnik SRD RP